

Leo Trotskij: Vi ändrar inte vår linje¹

(30 juni 1940)

[Ur *Writings of Leon Trotsky [1939-40]*, New York: Pathfinder Press 1973, s 296-299. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

I kölvattnet till ett antal andra och mindre europeiska stater förvandlas Frankrike till en förtryckt nation. Den tyska imperialismen har stigit upp till exempellösa höjder, med alla därav följande möjligheter till plundringar i världen. Vad följer därefter?

Från alla möjliga sorters halva internationalister kan man förvänta sig ungefär följande resonemang: det är omöjligt med framgångsrika uppror i erövrade länder under den nazistiska klacken, eftersom erövrarna omedelbart kommer att dränka alla revolutionära rörelser i blod. Det finns ännu mindre orsak att förvänta sig framgångsrika uppror i de totalitära segrarnas läger. Det går bara att skapa gynnsamma villkor för en revolution genom att besegra Hitler och Mussolini. Därför återstår inget annat än att hjälpa England och USA. Om Sovjetunionen skulle ansluta sig till oss skulle det inte bara bli möjligt att hejda Tysklands militära framgångar, utan också åsamka henne tunga militära och ekonomiska nederlag. Revolutionens fortsatta utveckling är bara möjlig längs denna väg. Och så vidare i all oändlighet.

Dessa argument verkar ytligt inspireras av Europas nya karta, men är i själva verket bara en anpassning av socialpatriotismens, dvs. klassförrädariets, gamla argument till Europas nya karta. Hitlers seger över Frankrike har avslöjat att den imperialistiska demokratin är fördärvad, till och med vad gäller sina egna uppgifter. Den kan inte "räddas" från fascismen. Den kan bara ersättas av proletär demokrati. Om arbetarklassen förknippar sitt eget öde i det nuvarande kriget med den imperialistiska demokratin, skulle den bara garantera en rad nederlag för sig.

"För segerns skull" har England redan känt sig tvingat att införa nya diktatoriska metoder, vars första förutsättning var att Labourpartiet avsåg sig allt som helst politiskt oberoende. Om det internationella proletariatet, i form av alla sina organisationer och strömningar, skulle slå in på samma väg, så skulle det bara underlätta och påskynda de totalitära regimernas seger i världsskala. Om världsproletariatet avsäger sig en självständig politik, skulle en allians mellan Sovjetunionen och de imperialistiska demokratierna medföra att Moskvabyråkratins allsmäktighet ökade, att den alltmer omvandlas till ett ombud för imperialismen, och att den oundvikligen skulle göra eftergifter till imperialismen på det ekonomiska området. Då skulle de olika imperialistiska ländernas militära ställning i världen med största sannolikhet förändras avsevärt. Men vad gäller den socialistiska revolutionens uppgifter skulle världsproletariatets ställning förändras mycket lite.

För att skapa en revolutionär situation, säger de hycklande socialpatrioterna, måste man utdela ett slag mot Hitler. För att besegra Hitler måste man stöda de imperialistiska demokratierna. Men om proletariatet avsäger sig en självständig revolutionär politik för att rädda "demokratierna", exakt vem skulle då kunna utnyttja en revolutionär situation som uppstår ur Hitlers nederlag? Det har inte saknats revolutionära situationer under det senaste kvartsseklet. Men det har saknats ett revolutio-

¹ "We Do Not Change Our Course", *Socialist Appeal*, 6 juli 1940, där rubriken var "After Hitler's Conquest of France – What Next?", och undertecknades med "L. Lund".

närt parti som har kunnat utnyttja en revolutionär situation. Att avsäga sig skolningen av ett revolutionärt parti för att framkalla en "revolutionär situation" är att leda blinda arbetare till en massaker.

Utifrån revolutionens synvinkel i sitt eget land är otvivelaktigt den egna imperialistiska regeringens nederlag det "mindre onda". Men låtsasinternationalister vägrar tillämpa denna princip i förhållande till de besegrade demokratiska länderna. I gengäld tolkar de inte Hitlers seger som bara ett relativt hinder för revolutionen i Tyskland utan som ett absolut hinder. De ljuger i båda fallen.

I de besegrade länderna kommer massornas ställning att försämrans enormt. Utöver det sociala förtrycket finns det också ett nationellt förtryck, som till största delen också drabbar arbetarna. Av alla sorters diktaturer är en utländsk erövrars totalitära diktatur den mest odrägliga. Men i den mån nazisterna kommer att försöka använda naturresurserna och industrimaskinerna i de länder som de har besegrat, så kommer de själva samtidigt att bli beroende av de inhemska bönderna och arbetarna. De ekonomiska svårigheterna börjar alltid först efter segern. Det är svårt att sätta en soldat med ett gevär på varje polsk, norsk, dansk, nederländsk, belgisk, fransk arbetare och bonde. Nationalsocialismen har inget recept för att förvandla besegrade folk från fiender till vänner.

Tyskarnas erfarenheter i Ukraina 1918 har visat hur svårt det är att med hjälp av militära metoder utnyttja ett besegrat folks naturrikedomar och arbetskraft, och hur snabbt en ockupationsarmé demoraliseras i en atmosfär av utbredd fientlighet. Just dessa processer kommer att utvecklas i enormt mycket större skala på den av nazisterna ockuperade europeiska kontinenten. Man kan med säkerhet förvänta sig att alla de erövrade länderna snabb förvandlas till krutdurkar. Faran är snarare att explosionerna kommer att ske alltför tidigt, utan tillräckliga förberedelser, och leda till enstaka nederlag. Men det är överhuvudtaget omöjligt att tala om den europeiska och världsrevolutionen utan att räkna med delvisa nederlag.

Hitler erövraren dagdrömmer naturligtvis om att bli den proletära revolutionens främsta bödel i hela Europa. Men det betyder inte att Hitler är stark nog att ta itu med den proletära revolutionen på samma sätt som han har kunnat ta itu med den imperialistiska demokratin. Det vore ett ödesdigert misstag, ovärdigt ett revolutionärt parti, att förvandla Hitler till en fetisch, att överdriva hans styrka och förbise de objektiva gränserna för hans segrar och erövringar. Förvisso lovar han skrytsamt att upprätta det tyska folkets makt på bekostnad av hela Europa och till och med hela världen "i tusen år". Men med största sannolikhet kommer inte denna prakt att vara ens i tio år.

Vi måste lära av den senaste tidens lärdomar. För 22 år sedan var inte bara de besegrade ländernas utan också segrarnas ekonomiska liv i upplösning efter kriget, och de kunde bara mycket sakta, om ens alls, förverkliga de ekonomiska fördelar som segern gav. Därför antog den revolutionära rörelsen mycket stora proportioner även i den segerrika ententens länder. Det enda som saknades var ett revolutionärt parti som kunde leda rörelsen.

Det nuvarande krigets fullständiga, dvs. allomfattande, karaktär utesluter möjligheten av ett direkt "berikande" på de besegrade ländernas bekostnad. Även i händelse av en fullständig seger över England, skulle Tyskland, för att kunna vidmakthålla sina erövringar, under de följande åren tvingas göra ekonomiska uppoffringar som vida skulle överstiga de fördelar som hon direkt skulle kunna få från sina segrar. De tyska massornas levnadsförhållanden skulle hursomhelst försämrans betydligt under den efterföljande perioden. När miljoners segerrika soldater återvänder till sitt hemland

skulle de upptäcka att landet var ännu mer utfattigt än när kriget slet dem från det. En seger som försämrar folkets levnadsstandard stärker inte regimen utan försvagar den. De demobiliserade soldaternas självförtroende skulle ha ökats enormt av de segrar som de hade vunnit. De grusade förhoppningarna kommer att omvandlas till starkt missnöje och förbittring. Å andra sidan kommer den brunskjortade kasten att höja sig ännu högre över folket, och dess despotiska styre och slöseri kommer att framkalla ännu större fientlighet.

Om den senkomna demokratins kraftlöshet och arbetarpartiernas förräderi har lett till att den politiska pendeln i Tyskland under det senaste decenniet har svängt kraftigt åt höger, så kommer pendeln som ett resultat av desillusionerna med krigets konsekvenser då att svänga ännu kraftigare och mer bestämt åt vänster. Missnöje, oro, protester, strejker, väpnade sammandrabbningar kommer åter att stå på dagordningen för Tyskland. Hitler kommer att ha alltför mycket bekymmer i Berlin för att med framgång kunna fullfölja rollen som bödel i Paris, Bryssel eller London.

Följaktligen består inte det revolutionära proletariats uppgift av att hjälpa de imperialistiska arméerna att skapa en "revolutionär situation" utan att förbereda, smälta samman och härda sina internationella led för revolutionära situationer som det inte kommer att vara brist på.

Europas nya krigskarta ogiltigförklarar inte den revolutionära klasskampens principer. Fjärde internationalen ändrar inte sin linje.